

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Cap. XVI. Agit de tertio orationis gradu, in quo sublimia quaedam puncta declarat, & quid anima, quæ huc peruenit, possit; necnon affectus quos magnæ hæ gratiæ Dei causantur. Erunt hæc, ut quis mentem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

ad hunc gradum pertingent, ita afflictæ & oppressæ incedant, sicut ego afflictæ fui.

CAPITULUM XVI.

AGIT DE TERTIO ORATIONIS GRADU, IN QVO sollicitudo quadam puncta declarat, & quid anima, que huc peruenit, possit, nec non affectus, quos magne he gratie Dei causantur. Erunt hæc, ut quis mentem ad Deum laudandum discat eleuare simul & consolationem eius, qui huc peruenit.

Ita de tertio aquæ, qua hortus hic irrigatur, genere loquamur, est autem hæc aqua, vel in flumine profluens vel è fonte saliens, qua quidem minore cum labore hortus irrigatur, tamen si etiam aliquis subeandus sit in eo, quod aqua conducenda sit. Vult Dominus ita hic hortulanum adiuuare, ut ipse quodammodo hortulanus sit, & quidquid faciendum est, faciat. Est quidam potentiarum animæ somnus, ut quæ nec penitus perduntur, nec, quid agant, intelligant. Gustus quoque suauitas & delectatio incomparabiliter maior est, quam qui in secundo gradu fuit, quod scilicet aqua gratie ad vsque fauces huius animæ pertingat, adeo, ut ulterius nequeat progredi, aut quomodo possit nesciat, nec tamen retro cedere vult, eo quod maxima gloria fruatur. Quare perinde est, ac qui cereum, & candelam benedictam in manu habet; quod iam propè sit ut moriatur, sed morte optata & desiderata, adeo, ut in hac agonia, & angustia maximis quibusdam, & indicibilibus voluptatibus fruatur. Quod sanè aliud meo iudicio non est, quam omnibus mundi rebus penitus & totaliter prope mori, & Deo frui. Quod quomodo aliis verbis significem, aut declarem, prorsus nescio, sicuti nec anima tunc scit, quid agat; nescit enim an loquatur, an taceat, an videat, an fleat. Est hoc gloriosa quædam dementia, ac cælestis stultitia, in qua vera sapientia latere dignoscitur: nec non suauissimus, & sapidissimus Deo fruendi modus pro anima.

Somnus potentiarum animæ.

Nimium gaudium non est perfecta potentiarum unio, sed ei proximum est.

Sæpè autem hocce orationis genus Dominus mihi quàm abundantissimè iam ab hinc quinque aut sex annis, si bene memini, dedit; sed illam nec intelligebam ipsa, nec etiam aliis exponere potuissem; unde cum ad eam describendam peruenissem, statueram apud me, vel admodum parum, vel nihil omnino de ea dicere: satis quidem intelligebam eam totalem omnium potentiarum vnionem non esse, & liquidò patere esse

N 2 quid

S. heresia

Opera N VII 108

quid amplius, quam superius orationis genus, tamen fatear necesse est me nec discernere, nec intelligere potuisse, in quo hæc differentia sita esset. At existimo Dominum ob humilitatem V.R. (quod nimirum rei deo vilis, & simplicis, qualis ipsa sum, operari uti voluerit) mihi hodie hæc orationis genus, postquam communicassem, dedisse, ita ut progredi minime possem; & has comparationes, & eius explicandæ modum, ac quæ animam hic facere oporteat, mihi suggestisset. Quod sane mirabas, & in momento omnia quam perfectissime intelligebam. Sæpe hic velut impetu mei eram, & hoc amore quasi ebria; nec quid, vel quomodo hoc esse hæcenus scire potueram. Intelligebam quidem, quod esset Deus; sed intelligere non poteram, quomodo hic operaretur, nam reuera potentia hic penè totaliter unitæ sunt, sed tamen non ita absorptæ, ut ab operando cessent. Incredibiliter gauisa sum, quod id modo intellexerim. Beneficentus sit Deus, qui ita me recreauit. Potentiæ habilitatem dumtaxat habere ad se totas cum Deo occupandas; ita ut illarum nulla se videatur auidem mouere, aut nos facere possimus, ut aliqua harum se moueat, nisi magna adhibita contentione nos ipsi distrahere vellemus; ac ne tum quidem id mihi vllatenus videtur fieri posse. Multa hic verba in Dei laudem reconditæ; ac sine vlllo profuso ordine proferuntur, nisi Dominus ipse ordinaret; ipse saltem intellectus ad hoc inutilis est. Vellet quidem animam libenter plenis Deum vocibus laudare; sed ita constituta est, ut in se ipsa durare nequeat. Et est hoc suavis quædam iniquitas, & turbatio. Iam ignis flores aperiantur, iam edorem efflare incipiunt. Hic vellet anima, ut oculos suam gloriam viderent, & intelligerent, quod sic Deum laudarent & deprecarent, seque in illo laudando iuarent: quin imò gaudij illos libenter participes facere vellet, quod tantum ipsa gaudium capere nequeat. Vnde perindè se ipsa hic habere videtur, ac mulier illa Euangelica quæ vicinas suas congratulatur sibi conuocare volebat, vel de factis conuocabat; hoc mihi sentire debuisse videtur admirabilis ille spiritus Regij Prophetae Dauidis, eum Dei laudes, & ore caneret, & Cytharâ pulsaret. Ergo gloriosum hunc Regem equidem mirè afficior; & omnes affici vellem, eos imprimis, qui, sicut ego, peccatores sunt. Quis, ô Deus bone, animæ status est, cum sic constituta est: tota vellet in linguas conuenire, quod Dominum laudare posset, sexceteras sanctas nugas, & fatuitates profertim sapienter semper placere desiderans ei, qui eam hoc modo detinet. Non quamdam personam quæ, esto poeta non esset, ex tempore tamen legebres quosdam versus effunderet, quibus eam, quam patiebatur, penam, & afflictionem commodè exprimebat; non quod eos ipsa ex ingenio suo componeret, sed, quo magis frui posset gloriâ, quæ tam suauius eam rotinebat, & ex cruciabat, apud Deum suum de illa exposculabat. Velle

*Ad quid
potentia
apta sunt in
inbilo.*

*In quibus
do sapientia.*

*Stimulus
nima in
hoc inbilo
conspicitur.*

ergo totum corpus, & animam suam in frustra discerpi, quò gaudium suum, quod vnà cum hac pœna sentit, ostenderet. Quod tunc tormentorũ genus ei proponetur, quod non ei suauis, & volupe sit pro Domino suo tolerare: videt ad oculum Martyres à parte sua nihil propè in supplicijs, & cruciatibus tolerãdis fecisse: intelligit siquidem anima, & liquidò perspicit, aliu ndè hanc fortitudinem venire. Sed quàm ei erit graue, quod iterum sapientiã vti incipere ad in mundo viuendum, & denuò ad negotia, curas, conuersationes mundanas debeat reuerri? Non videor autem mihi hic quidquam, plus quàm oporteat, de gaudio illo, quod Dominus animam in hoc exilio sentire vult, locuta fuisse: vt etiam longè infra dignitatem de eo locutam me existimem. Benedictus proindè sis in æternũ Domine, & omnia te perpetuò, & in sæculum sæculi dilaudent: fac iam, Rex meus, (togo te) vt, cum mihi sic, nullo meo merito, hanc gratiam præstas, sine sancta, & cœlesti hac stultitia non sim, vt, inquam, omnes, qui busecum agam, tuo amore etiam stultescãt, aut præsta, ne cum nullo omnino agam; aut itã res dispone, Domine, ne vllam rem, quæ mundi huius sit, posthac curem, aut ex illo me educito. Non potest ancilla tua, Deus meus, amplius tam graues, quæ ei, ex eò, quòd te carere se videt, superueniant difficultates, & anxietates proferre. Nam, si ei amplius, & diutius hic viuendum sit, nullam in hac vita quietem habere cupit; neue tu hanc illi concede. Iam tum anima hæc se liberam videre vellet, cibum sumere, ei mors quodammodo est, somnum capere tædiosum, videt vitæ huius tempus sibi effluere, idque in recreationibus, & iam nullã se re, præterquam te solo, recreari posse, vt iam contra naturam viuere videatur, cum iam non amplius in se, sed in te solo viuere vellet. O Deus vere, & gloria mea, quàm delicatam simul & ponderosissimam crucem præparasti, qui ad hunc statum perueniunt! delicatam, inquam, quia suavis est; ponderosam verò, quia incidunt tempora, quibus omnis tolerantia, & patientia ei ferendæ impar sit: nolle tamen anima vmquam ab ea libera esse, aut carere, nisi vt quamprimum ad te euolaret, teque in gloria iam frueretur. Sed, cum recordatur, nullum se tibi obsequium impendisse, & nullã in te seruissè; at si diutius in vita maneat, tibi posse seruire, longè adhuc grauius sibi onus optaret, & ad usque mundi consummationem in vita manere vellet; de quiete, & remissione laboris nullo modo laborat, dummodo paruum aliquod tibi obsequium possit impendere; nescit quid desiderare velit, sed hoc nouit, aliud se, præter te, non desiderare. O Fili mi! (nam is cui hæc dirigo, & qui me hæc scribere iussit, ita humilis est, vt hoc se nomine dici velit) tibi soli reserua illa, in quibus me limites debitos videbis transilire: nam nulla ratio satis est ad me detinendam, cum me

N 3

Domi-

S.

heresia

Opera

N 11

156

Cyru lenis
& grauis-
sima, su-
uis simul
& intole-
rabilis qua
sit.

DOMINVS extra meipsam trahit: nec me esse credo eam, quæ loquor iam inde ab hodiè mane, quo Sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum sumpsi: videor velut in somno videre ea quæ video, & vellem nullum alium videre, quàm qui eodem laborant morbo, quo ipsa modo laboro. Rogo R. V. vt omnes quotquot sumus, stultescamus ex amore eius, qui nostri causa stultus est cognominatus. Quod autè dicis, miro te me amos prosequi, velim id opere mihi ostendas, preparando te videlicet, vt hæc tibi Dominus gratiam conferat. Nimis quàm paucos enim video, qui non plus, quàm sapientes sint, ad id, quod ipsis expedit. Fieri etiam potest, vt & ego huius sapientiæ plus habeam, quàm mortalium vllus: sed rogo te, Pater mi, vt mihi hoc non permittas (neque enim minus pater meus es, quàm filius meus, quia Confessarius meus es, & is, cui animam concedidi) ne permittas, inquam, me decipi, sed veritatem mihi declara: quæ hæc in re rarò, quòd verum est, dicitur. Vellem nos quinque, qui nunc inuicem in Domino diligimus, tale inter nos pactum iniremus, vt sicuti alij hæc temporibus clanculò aduersus maiestatem eius, congregari solent, idque ad iniquitates decernendas, & hæreses stabilendas, ità ipsi interdum ad inuicem ab errore vindicandos, & declarandum, quæ in re vitam quisque nostram corrigere, ac magis Deo placere possemus, conueniremus. Nemo enim, tam benè seipsum nouit, atque nos norunt ij, qui nos vident, & tractant, dùm modo id cum amore, & quædam nos mutuo adiuuandi intentione fiat. In secreto, inquam: quia hoc loqui iam publicè inusitatum est; adeo vt etiam concionatores conciones suas iam ità disponant, vt placeant cuiuslibet, nemini displiceant. Bonam quidem hi in hoc habere poterunt intentionem, & opus ipsum etiam bonum in se erit; pauci tamen sunt, qui idè vitam in melius commutent. Sed cur fit, vt pauci admodum hodiè ob ea, quæ in concionibus audiuerunt, publica vitia emendent? quia, vt mihi quidem videtur, concionatores nimium sapiunt, & sapientes sunt: non habent, vt taceam nimum illud sapere, magnum illum amoris diuini ignem, quem habebant Apostoli; sed vellea maior esset eà, quàm in ipsis video. Nouit R. V. quid maximè in causa sit? quod videlicet Apostoli vitam iam contempserunt, honorem iam parui fecissent, & vt veritatem vnã docerent, eamque ad Dei gloriam tuerentur, non pluris æstimarent omnia amittere, quàm omnia lucrifacere: nã qui propter Deum sincerè, ac verè omnia quàm libentissimè periculo exponit, æquissimo animo tam hoc, quàm illud acceptat. Non dico, me talem esse; sed vellem essem.

O Quanta libertas est, quòd instar carceris, & captiuitatis homo ducat, quòd in hoc mundo viuere, & secundum mundanas leges, & ritus agere debeat! quæ quoniam à Domino datur, & venit nullam sal-

Concionatores audito-rio suo, la-cere gestunt.

non sanè mancipium, aut captivus est, qui non libenter omnia discrimini exponat, quo se in libertatem vindicet, & in patriam redeat. Et quandoquidem hoc vera ad eam via est, non est, quòd in illo tergiversetur: nam numquam, quoad hic vivemus, tam magnum thesaurum perfecte comparare nobis poterimus: suam nobis Dominus gratiam ad hoc concedat. Porro R. V. si ita ei videbitur, laceret, quidquid hic dixi, sibi hoc, velut epistolam sibi soli missam, seruet, ac mihi meam ignoscatur audaciam, quæ nimis quàm magna est.

CAPIT. XVII.

IN EADEM MATERIA TERTII HVIVS ORATIONIS GRADUM PERGIT, & effectus, quos hic operatur, nec non damnata, quod ab imaginatione & memoria hic promittit, prosequitur.

Hic orationis modus iam utcumque sufficienter expositus est, nec non quid animam, quæ eum habet, facere oporteat, aut potius quid Deus in ea faciat: ipse enim est, qui hortulani partes iam subit, illam autem vult requiescere, & lætari; ita ut voluntas in gratias illas, quibus fruatur, dumtaxat consentiat, seque resignare debeat ad omnia, quæcumque vera sapientia in ipsa operari volet. Ad quod generoso haud dubiè, & constanti opus est animo. tam intensum quippè id gaudium est, ut aliquando parum, aut nihil abesse videatur, quin anima è corpore egrediatur. Sed quàm beata, & optanda mors hæc foret! Non inscite huc facere videtur illud, quod R. V. dictum est, nimirum animam se totaliter in DEI brachia resignare, & consignare debere, ut si DEVS illam in Cælos tollere velit, tollat, si ad infernum detrudere, propterea non se alligat, modò à bono suo non diuellatur, si vitam finire, hoc velit; si ad mille annos vitam extendere, pari modo contenta sit; maiestas denique illius non secus de ea, ac de re propria disponat: neque enim anima iam sua, aut sui iuris est, sed tota quanta quanta est, Domino tradita est, hinc de nulla prorsus re sollicita est. Itaque cum ad tam sublimem orationis, qualis hic est, gradum evecta erit (nam cum Deus ei hunc dat, omnia hæc, imò & multò plura facere potest: hi quippè eius sunt effectus) intelligit hoc se sine vlla intellectu defatigatione facere; nisi quòd hic, meo iudicio, velut consternatus hæreat, apud se considerans, quàm benè Dominus hortulani partes expleat; dum non vult, ut hic laborem vllum subeat, sed dumtaxat florum, iam redolere incipientium odore sese oblectet. Cum enim ipsemet hortulanus, etiam aqua ipsius creator sit, ea, cum iam

Voluntas se resignare debet ad omnia quæ Deus volet. Gaudium animæ quantum sit.

Effectus terrigradus orationis.

S. heresia

Opera

N. VI. 156